

2024-04-17

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00445

KFKS-2023-01127

Strategisk inriktning för Nacka gymnasium samt underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen att besluta följande.

Kommunstyrelsen beslutar strategisk inriktning för Nacka gymnasium innebärande fortsatt erbjudande av de program som bedrivs idag. Vid tillgång till ytterligare lokaler bör det undersökas om ytterligare platser ska erbjudas inom befintligt programutbud samt om nytt program ska startas för den anpassade gymnasieskolan.

Förslaget förutsätter att kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott för egen del föreslår kommunstyrelsen att godkänna investeringsmedel om 5 miljoner kronor för projektering och förberedande arbeten inför genomförande av underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder för Nacka gymnasium, hus A, C och E. Den totala investeringsramen för projektering och förberedande arbeten uppgår till 10 miljoner kronor. Av dessa medel har 5 miljoner kronor redan beviljats för förstudie. Medlen tas i anspråk från av kommunfullmäktige den 16 november 2020, § 343, beviljad ram för tidiga utredningar, förstudier och projekt i tidiga skeden.

Sammanfattning av ärendet

Nacka gymnasium är i stort behov av underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder för att säkra en god arbetsmiljö för dess elever och lärare. Arbetsmiljön har en stor inverkan på skolans attraktivitet för sökande. I samband med underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder är det av vikt att besluta om strategisk inriktning för verksamheten. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade den 5 december 2023, § 151, att återremittera investeringsärende gällande sådana åtgärder i syfte att först ta ställning till ett inriktningsbeslut för Nacka gymnasium.

Bedömningen är att Nacka gymnasium som strategisk inriktning ska fortsätta med att erbjuda de program som de bedriver idag. Vid tillgång till ytterligare lokaler kommer det att undersökas om ytterligare platser ska erbjudas inom befintligt programutbud samt om nytt program ska startas för den anpassade gymnasieskolan. Förslaget gällande gymnasiets inriktning förutsätter att kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott för egen

del föreslår kommunstyrelsen att godkänna investeringsmedel om 5 miljoner kronor för projektering och förberedande arbeten inför genomförande av underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder utöver de 5 miljoner kronor som redan beviljats för förstudie. Den totala investeringsramen för projekteringen och förberedande arbeten uppgår till 10 miljoner kronor. Ärendet bereds därför även i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott för att sedan slutligt beslutas av kommunstyrelsen. Beslut om investeringsmedel för genomförande av byggproduktion planeras kunna fattas senare under året. En preliminär kostnadsuppskattning för genomförande av åtgärderna bedöms i nuläget till 235 miljoner kronor, vilket motsvarar en kvadratmeterkostnad om 14 202 kr/kvm. Denna kostnadsbedömning bygger på att åtgärderna som projektet innefattar motsvarar förstudien på Hus E samt likvärdiga åtgärder i Hus A och C. Närmare beräkningar kommer att presenteras inför kommande beslut om genomförande.

Ärendet

Nacka gymnasium är i stort behov av underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder för att säkra en god arbetsmiljö för dess elever och lärare. Arbetsmiljön har en stor inverkan på skolans attraktivitet för sökande. I samband med underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder är det av vikt att besluta om strategisk inriktning för verksamheten. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade den 5 december 2023, § 151, att återremittera investeringsärende gällande sådana åtgärder i syfte att förstå ställning till ett inriktningsbeslut för Nacka gymnasium. Denna tjänsteskrivelse syftar till att anta strategisk inriktning för Nacka Gymnasium de kommande läsåren.

Strategisk inriktning för Nacka gymnasium – elevunderlag och behov av programutbud

Nacka gymnasium har 2 236 elever och 17 av dessa går på den anpassade gymnasieskolan.¹

Eleverna är fördelade på följande program:

Nationella program	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3	Total summa elever per program
Bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad	19	18	20	57
El- och energiprogrammet inriktning Dator- och kommunikationsteknik	16	14	11	41

¹ Statistik tagen från datum 2024-03-04.

El- och energiprogrammet inriktning elteknik	36	31	32	99
Ekonomiprogrammet inriktning ekonomi	127	95	127	349
Ekonomiprogrammet inriktning juridik	64	64	60	188
Naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap och samhälle	32	32	31	95
Naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap (matematik)	12	15		27
Naturvetenskapsprogrammet inriktning Naturvetenskap	94	93	95	282
Naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap (utland)	32	29	29	90
Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning beteendevetenskap	64	62	64	190
Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning medier, information och kommunikation	16	17	24	57
Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning medier, information och kommunikation (konst och design)	15	13		28
Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning samhällsvetenskap (historia)	32	28		60
Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning samhällsvetenskap (utland)	32	31	29	92
Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning samhällsvetenskap	32	32	32	96
Teknikprogrammet inriktning design och produktutveckling	20	30	24	74
Teknikprogrammet inriktning informations- och medieteknik	38	45	33	116
Teknikprogrammet inriktning informations- och medieteknik särskild variant estetiska området Musik	3	8		11
Teknikprogrammet inriktning samhällsbyggande och miljö	15	14		29
Teknikprogrammet inriktning teknikvetenskap	48	51	67	166

Introduktionsprogram	Antal elever
Individuellt alternativ	32
Språkintröduktion	40

Introduktionsprogrammen syftar till att ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program. Det redovisas därför inte per årskurs som för de nationella programmen.

Anpassad gymnasieskola – program	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3	Årskurs 4	Total summa elever per program
Individuellt program	2	1	2	2	7
Programmet för Administration, handel och varuhantering	3	2	4	1	10

Nacka gymnasium har fullt elevantal (beläggning) på i princip samtliga sina program. Det program där det ibland finns en eller två platser lediga är på Bygg- och anläggningsprogrammet inriktning husbyggnad.

Hur ser det ut i Stockholmsregionen?

Nacka kommun ingår i det samverkansavtal för gymnasial utbildning som tecknats mellan de kommuner som finns inom Stockholms län (region) som administreras av kommunförbundet Storstockholm. Avtalet omfattar nationella program samt introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion. Nacka kommun erbjuder idag introduktionsprogrammen individuellt alternativ samt språkintröduktion. Programinriktat val och yrkesintroduktion tillhandahålls genom det regionala utbudet. För att alla huvudmän ska ha likvärdiga förutsättningar omfattar avtalet gemensamma programpriser på nationella program. Avtalet omfattar inte den anpassade gymnasieskolan.

Statistiken nedan är från antagning av årskurs 1 elever hösten 2022 i Storstockholmsområdet för de nationella programmen.²

² Storstockholm, Gymnasiebehovet 2023 s. 16.

2022 21 917
2011–2022 +30 %

Högskoleförberedande program	2022	2011–2022
↑ Ekonomi	6 254	+ 114 %
↑ Teknik	2 481	+ 43 %
↑ Samhällsvetenskap	6 323	+ 22 %
↑ Naturvetenskap	4 494	+ 5 %
↑ International Baccalaureate	202	+ 4 %
↓ Estetiska	1 970	- 14 %
↓ Humanistiska	193	- 40 %

2022 5 352
2011–2022 -3 %

Yrkesprogram	2022	2011–2022
↑ Industriteknik	105	+ 144 %
↑ Naturbruk	556	+ 40 %
↑ Vård och omsorg	433	+ 37 %
↑ Fordon och transport	497	+ 24 %
↑ Försäljning och service	549	+ 19 %
↑ Barn och fritid	512	+ 16 %
↑ El och energi	1 190	+ 11 %
↓ Restaurang och livsmedel	336	- 16 %
↓ Hantverk	479	- 28 %
↓ VVS och fastighet	160	- 38 %
↓ Bygg och anläggning	423	- 44 %
↓ Hotell och turism	112	- 60 %

Som påvisas i statistiken är det en betydligt högre andel elever inom Storstockholmsområdet som väljer ett högskoleförberedande program framför ett yrkesprogram. De mest eftersökta programmen är ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet.³

Hur ser det i Nacka kommun?

Utbildningsenheten har i sin tjänsteskrivelse ”Gymnasieantagningen år 2023” (UBN 2023-00187) till utbildningsnämnden redovisat hur elever som är folkbokförda i Nacka kommun sökte till gymnasial utbildning för hösten 2023. Av skrivelsen framgår följande:

”De mest populära utbildningarna att söka sig i första hand till var i fallande ordning:

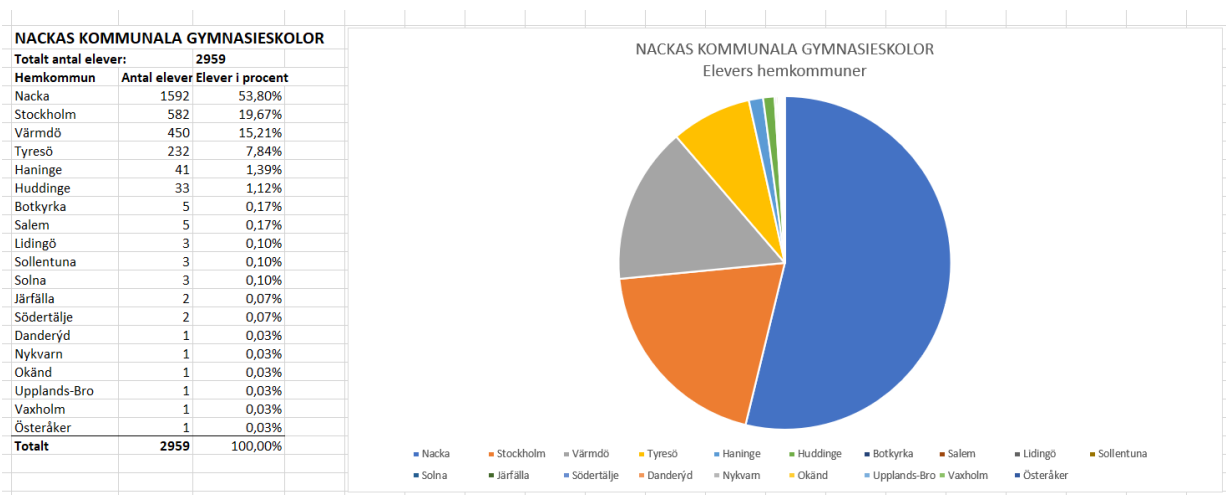
ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet. Flest elever antogs också till de utbildningarna i den ordningen. De mest populära skolorna för Nackaungdomarna att söka sig till som förstahandsval är i fallande ordning: Nacka gymnasium, YBC och Sjölns gymnasium Södermalm.

³ Antagningsstatistik från Gymnasieantagningen för Storstockholmsområdet visar att vid antagningen hösten 2023 gick ekonomiprogrammet om samhällsvetenskapsprogrammet som det mest sökta programmet.

Flest antagna Nackaungdomar hade Nacka gymnasium, YBC och PA Fogelströms gymnasium (Stockholms stad). Nackas 14 kommunala och fristående gymnasieskolor erbjöd 2 584 utbildningsplatser på nationella program till vilka 2 464 ungdomar har antagits, vilket innebär att det finns 120 lediga platser efter den andra reservantagningen. Totalt sett tar gymnasieskolorna belägna i Nacka kommun emot fler ungdomar från andra kommuner än ungdomar som är folkbokförda i kommunen.”

Det framgår alltså att folkbokförda elever i Nacka kommun väljer program på ett liknande sätt som andra elever gör i Storstockholmsområdet där ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet är de tre dominerande programmen.

Vidare framgår att det finns lediga gymnasieplatser inom Nacka kommun. Dessa platser återfinns inte på de kommunala gymnasieskolorna Nacka gymnasium och YBC. Välfärd skola har undersökt vilka kommuner eleverna kommer ifrån som går på de kommunala gymnasieskolorna:⁴

⁴ Statistiken är framtagen oktober 2023.

NACKA GYMNASIUM		
Totalt antal elever:		2226
Hemkommun	Antal elever	Antal elever i procent
Nacka	1178	52,92%
Stockholm	435	19,54%
Värmdö	366	16,44%
Tyresö	168	7,55%
Haninge	30	1,35%
Huddinge	24	1,08%
Botkyrka	5	0,22%
Salem	5	0,22%
Solna	3	0,13%
Lidingö	3	0,13%
Järfälla	2	0,09%
Sollentuna	2	0,09%
Österåker	1	0,04%
Danderöd	1	0,04%
Södertälje	1	0,04%
Vaxholm	1	0,04%
Okänd	1	0,04%
Totalt	2226	100,00%

YBC - YOUNG BUSINESS CREATIVES		
Totalt antal elever:		721
Hemkommun	Antal elever	Antal elever i procent
Nacka	404	56,03%
Stockholm	146	20,25%
Värmdö	83	11,51%
Tyresö	64	8,88%
Haninge	11	1,53%
Huddinge	9	1,25%
Upplands-Bro	1	0,14%
Nykvarn	1	0,14%
Sollentuna	1	0,14%
Södertälje	1	0,14%
Totalt	721	100,00%

En slutsats av detta är att något mer än hälften av eleverna på Nackas kommunala gymnasieskolor är folkbokförda i Nacka kommun. Resterande elever kommer främst från Stockholm, Värmdö och Tyresö.

Regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning

Nya ändringar i skollagen ställer krav på huvudmän att de ska väga in arbetsmarknadens behov tillsammans med ungdomars efterfrågan när de planerar och erbjuder utbildning i gymnasieskolan och Komvux. Kommuner ska samverka när utbildningar inom gymnasieskolan och Komvux planeras, dimensioneras och erbjuds. Lagändringarna ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025. De innebär bland annat följande:⁵

- arbetsmarknadens behov ska få betydelse vid planering och dimensionering av vissa utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (Komvux)
- kommunerna ska samverka genom avtal med minst två andra kommuner om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde
- en huvudmans information om den gymnasieutbildning som huvudmannen erbjuder tydligt ska ange utbildningens inriktning och vad utbildningen kan leda till
- ett nytt godkännande av en ansökan som huvudman för gymnasieskolan ska förutsätta att utbildningen i fråga bidrar till att dels möta ungdomars efterfrågan, dels fylla ett arbetsmarknadsbehov

⁵ Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning Prop. 2021/22:159 s. 1

- det ska vara möjligt att fritt söka till de yrkesutbildningar inom komvux som erbjuds i det primära samverkansområde som den sökande är hemmahörande i
- en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret bland annat ska vara att bedöma regionens kompetensbehov inom privat och offentlig sektor på både kort och lång sikt

Skolverkets regionala planeringsunderlag

Som en följd av kommande lagändringar gällande regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning gav regeringen i uppdrag till Skolverket att ta fram regionala planeringsunderlag till Sveriges olika regioner. Syftet med dessa planeringsunderlag var att utgöra ett stöd för huvudmän när de planerar och dimensionerar utbildning inom gymnasieskolans samtliga nationella program, introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever och i yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar på gymnasial nivå inom komvux. Nya planeringsunderlag publiceras vart tredje år. De regionala planeringsunderlagen utgör alltså inte något som måste följas av regionerna men de utgör råd och hjälp i regionernas arbete för att kunna uppfylla intentionerna med kommande lagstiftning. Skolverket redovisade hösten 2023 sina regionala planeringsunderlag till regionerna.

Gällande det regionala planeringsunderlag för region Stockholm framkom att: *”För att möta arbetsmarknadens behov och ungdomars efterfrågan bör platser i Stockholms län omorganiseras från högskoleförberedande program till yrkesprogram”*.

Tabell. Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet för nationella program i gymnasieskolan i länet.

Nationellt program	Andel erbjudna platser läsåret 2022/23 ⁶	Skolverkets bedömning andel platser	Förändringsriktning
Yrkesprogram totalt	22 %	33 %	↑
Barn- och fritidsprogrammet	2 %	2 %	→
Bygg- och anläggningsprogrammet	2 %	4 %	↑
El- och energiprogrammet	4 %	6 %	↑
Fordons- och transportprogrammet	2 %	4 %	↑
Försäljnings- och serviceprogrammet	2 %	2 %	→
Frisör- och stylistprogrammet ⁷	2 %	2 %	→
Hotell- och turismprogrammet	1 %	1 %	→
Industri tekniska programmet	1 %	3 %	↑
Naturbruksprogrammet	2 %	1 %	↓
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	1 %	2 %	↑
VVS- och fastighetsprogrammet	1 %	3 %	↑
Vård- och omsorgsprogrammet	2 %	4 %	↑
Högskoleförberedande program totalt	78 %	67 %	↓
Ekonomiprogrammet	20 %	19 %	↓
Estetiska programmet	7 %	4 %	↓
Humanistiska programmet	1 %	1 %	→
Naturvetenskapsprogrammet	16 %	15 %	↓
Samhällsvetenskapsprogrammet	21 %	19 %	↓
Teknikprogrammet	9 %	8 %	↓

Viktigt att påpeka i sammanhanget är att Skolverket utgår från antalet platser som erbjuds inom de olika programmen i Storstockholmsregionen idag. Det tas inte hänsyn till ungdomars efterfrågan enbart utan även hänsyn till regionens kompetensbehov för arbetsmarknaden. Vid en jämförelse till vad ungdomar efterfrågar d.v.s. vad de faktiskt väljer så ser det mycket annorlunda ut jämfört med målbilden från det regionala planeringsunderlaget. Statistiken nedan från Storstockholm visar antal platser samt andel

obesatta platser vid skolstart i augusti 2023. Nacka kommun tillhör kluster Öst tillsammans med Värmdö, Tyresö, Haninge och Nynäshamn.

Högskoleförberedande program

Antal platser samt andel obesatta platser vid skolstart i augusti 2023

<i>Kluster</i>	<i>Kommunala skolor</i>	<i>Fristående skolor</i>	<i>Summa</i>
NORDOST	1 380 (7 %)	1 250 (3 %)	2 630 (5 %)
NORDVÄST	1 701 (8 %)	504 (34 %)	2 205 (14 %)
SYD	1 598 (4 %)	329 (29 %)	1 927 (9 %)
ÖST	2 012 (5 %)	1 256 (8 %)	3 268 (6 %)
CENTRUM	6 024 (2 %)	7 415 (6 %)	13 439 (4 %)
Totalt	12 715 (4 %)	10 754 (8 %)	23 469 (6 %)

Yrkesprogram

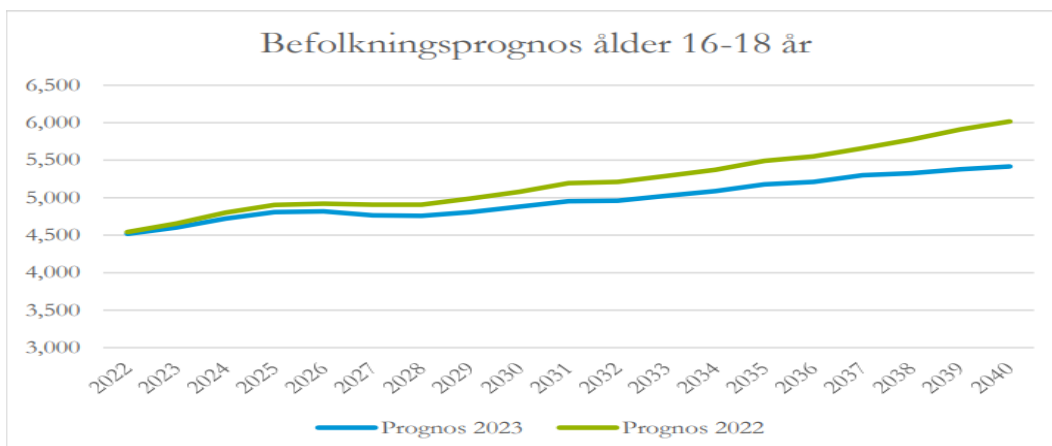
Antal platser samt andel obesatta platser vid skolstart i augusti 2023

<i>Kluster</i>	<i>Kommunala skolor</i>	<i>Fristående skolor</i>	<i>Totalt</i>
NORDOST	355 (21 %)	899 (45 %)	1 254 (38 %)
NORDVÄST	471 (20 %)	658 (59 %)	1 129 (43 %)
SYD	532 (20 %)	689 (43 %)	1 221 (32 %)
ÖST	737 (27 %)	436 (20 %)	1 173 (25 %)
CENTRUM	779 (6 %)	2 143 (19 %)	2 922 (16 %)
Summa	2 874 (18 %)	4 825 (32 %)	7 699 (27 %)

Sett till hela Storstockholmsregionen finns det idag 27 % lediga platser på yrkesprogram och 6 % på högskoleförberedande program. Det ska även tilläggas att störst antal lediga platser finns på bygg och anläggning (59 % av platserna), följt av fordon och transport (33 % av platserna) samt barn och fritid (31 % av platserna). 75 % av de lediga platserna finns vid fristående skolor. En rimlig slutsats av statistiken är att för att ens kunna påbörja intentionerna från det regionala planeringsunderlag, att erbjuda ett ökat antal platser på yrkesprogrammen, så behöver först de nuvarande lediga platserna vid yrkesprogrammen fyllas innan ytterligare lediga platser skapas.

Lokal planering och dimensionering av gymnasial utbildning

Utbildningsenheten har i sin tjänsteskrivelse ”Behovsprognos för förskole- och skolplatser i Nacka kommun 2023-2040” (UBN 2023-00188) till utbildningsnämnden redovisat behovet av gymnasieplatser i Nacka kommun. Av skrivelsen framkommer:

- Det finns cirka 4 600 ungdomar i gymnasieålder idag i Nacka, och de väntas öka med cirka 900 fram till år 2040. Motsvarande ökning i förra årets prognos var 1 500 elever.
- Antalet gymnasieplatser bedöms vara tillgodosett då nya anordnare löpande etablerar sig och att befintliga anordnare utökar programutbudet i Nacka kommun. Från hösten 2023 kommer YBC att utöka sin skola från dagens 630 platser till närmare 1000 platser under kommande tre läsår. Till läsår 2023/2024 väntas fler platser tillkomma då ett par befintliga skolor har ansökt om att starta nya program

Vilka nationella program väljer elever folkbokförda i Nacka kommun?

Statistiken nedan visar vilka nationella program elever som är folkbokförda går på oavsett om de går på kommunal eller fristående skola i Nacka kommun eller annan kommun. Statistiken avser elever i årskurs 1. Högskoleförberedande program är i gul färg och yrkesförberedande program är i grön färg.

Antal elever åk 1 (folkbokförda i Nacka kommun)	Program	Andel elever som valt programmet i %
497	Ekonomiprogrammet	33,1
401	Samhällsvetenskapsprogrammet	26,7
255	Naturvetenskapsprogrammet	17,0
105	Estetiska programmet	7,0
88	Teknikprogrammet	5,9
27	El- och energiprogrammet	1,8
26	Hantverksprogrammet	1,7
19	Naturbruksprogrammet	1,3
15	Restaurang- och livsmedelsprogram	1,0
14	Försäljnings- och serviceprogrammet	0,9
12	Vård- och omsorgsprogrammet	0,8
11	Barn- och fritidsprogrammet	0,7
11	Fordons- och transportprogrammet	0,7
7	Hotel- och turistprogrammet	0,5
5	Humanistiska programmet	0,3
5	VVS- och fastighetsprogrammet	0,3
4	Bygg- och anläggningsprogrammet	0,3
1	Industri tekniska programmet	0,1
1503		

Som tydligt framgår av statistiken är det de högskoleförberedande programmen som elever i Nacka kommun väljer att gå på. Ca 90 % av elever folkbokförda i Nacka som går i årskurs 1 går på ett högskoleförberedande program och 10 % går på ett yrkesförberedande program. Resonemang vilken påverkan detta kan och bör ha för Nacka gymnasium framgår under nästa del ”Nationella program på Nacka gymnasium”.

Nationella program på Nacka gymnasium

Nacka Gymnasium erbjuder ett betydande antal nationella program. En klar majoritet utgörs av högskoleförberedande program. Det är tydligt att det är dessa program som främst efterfrågas av de elever som söker till Nacka gymnasium. Över hälften av eleverna kommer från Nacka kommun. Resterande elever kommer främst från Stockholm, Värmdö och Tyresö.

Som har framgått ovan anser Skolverket att det i förlängningen behöver skapas mer platser på yrkesprogrammen för att på sikt möta regionens behov av kompetens gällande arbetskraft. Det här förutsätter dock att de lediga platser som finns på yrkesprogrammen idag fylls upp. Därmed är det av intresse att se över vilka yrkesprogram som finns i Stockholm, Värmdö och Tyresö och i samband med det även se över eventuellt antal och antal lediga platser. För att göra detta har statistik tagits fram från gymnasieantagningen för antagning för åk 1 elever hösten 2023 (denna statistik tar inte med yrkesprogrammen på Nacka gymnasium då information om dessa finns ovan). Statistiken finns i bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse.

Yrkesprogram inom Stockholms stad har inte tagits fram på grund av att det finns ett mycket stort antal skolor (kommunal som fristående) som erbjuder yrkesprogram. Statistiken hade blivit mycket omfattande. Att presentera en heltäckande bild av detta anses inte tillföra något här.

Som statistiken i bilaga 1 visar erbjuds de elever som är intresserade av att gå ett yrkesprogram ett stort och allsidigt urval inom närområdet (Nacka, Värmdö, Tyresö samt Stockholms stad). De yrkesprogram som finns har lediga platser.

Vidare gällande yrkesprogrammen specifikt på Nacka gymnasium kan följande sägas. Det går idag 4 elever på Bygg- och anläggningsprogrammet i årskurs 1 som är folkbokförda i Nacka kommun (se statistik ovan ”Vilka nationella program väljer elever folkbokförda i Nacka kommun?”) varav det finns 19 platser i årskurs 1 på Nacka gymnasium. För att Nacka gymnasium ska fortsätta fylla upp sina platser på Bygg- och anläggningsprogrammet är de alltså beroende av att elever från andra kommuner fortsättningsvis väljer att gå på Nacka gymnasium. Som framgår av bilagan finns det även lediga platser på Bygg- och anläggningsprogrammet på andra skolor. Motsvarande resonemang gäller även för el- och energiprogrammet där det i årskurs 1 finns 52 elever och endast 27 elever som är folkbokförda i Nacka som läser el- och energiprogrammet.

Även där finns det ett betydande antal lediga platser på skolor inom området Nacka, Tyresö och Värmdö.

Det näst mest populära yrkesprogrammet är hantverksprogrammet med 26 elever (se statistik ovan "Vilka nationella program väljer elever folkbokförda i Nacka kommun?") som är folkbokförda i Nacka kommun. Detta program har inte Nacka gymnasium men det erbjuds däremot av andra aktörer i Nacka kommun och Tyresö kommun (se bilaga). Även där finns det lediga platser. Det är därmed möjligt för en folkbokförd elev i Nacka att få sitt behov tillgodosett i närområdet. När det gäller andra yrkesprogram är som elever i Nacka väljer är det generellt sett inte fråga om ett betydande elevunderlag och de programmen har lediga platser (se bilaga 1). Det finns därmed inget behov för Nacka gymnasium att starta ytterligare yrkesprogram för att möta elevers efterfrågan. Möjligen kan det diskuteras om det är möjligt att erbjuda något fler antal platser inom de yrkesprogram som erbjuds på Nacka gymnasium. En justering av antalet platser rekommenderar Valfärd skola dock främst ses över av skolan.

När det gäller de högskoleförberedande programmen på Nacka gymnasium så finns det en jämn och konstant efterfrågan på dessa från presumtiva elever. Nacka gymnasium har mött detta behov genom att ha ett allsidigt utbud av högskoleförberedande program som ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. Denna jämna och konstanta efterfrågan beräknas inte minska utan snarare öka på sikt. Även om YBC erbjuder ett ökat antal platser (på YBC erbjuds enbart högskoleförberedande program) så har det inte skett någon avmattning i efterfrågan gällande söktryck på Nacka gymnasium. Därmed kan det trots YBC utvidgande av antal elevplatser rekommenderas att en justering av antalet platser (en utvidgning) kan komma att göras för Nacka gymnasium beroende på dess tillgång till lokaler.

Introduktionsprogram på Nacka gymnasium

Nacka gymnasium erbjuder introduktionsprogrammen individuellt alternativ och språkintröduktion. Introduktionsprogrammen syftar till att ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program. Individuellt alternativ vänder sig till de elever som har gått på en grundskola men saknar behörighet att för att komma in på ett nationellt program. Språkintröduktion syftar till att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilket gör det möjligt för dem att gå vidare till ett nationellt program.

Att beräkna framtida behov av platser på introduktionsprogrammen är generellt sett svårt då det finns en rad olika faktorer som spelar in t.ex. är det avgörande för individuellt alternativ vilka resultat som grundskolorna har i att ge sina avgångselever gymnasiebehörighet och för språkintröduktion är en stor faktor hur stor asylinvandringen är till Sverige och i förlängningen Nacka kommun. Just angående

språkintröduktion ser Vålfård skola en klart minskad efterfrågan av detta program vilket kan höra samman med en mer restriktiv nationell asytpolitik. Programmet behöver dock fortfarande finnas kvar på Nacka gymnasium men antalet erbjudna platser kommer att behöva justeras så att det möter den faktiska efterfrågan som finns. För individuellt alternativ är det mer fråga om en mer jämn efterfrågan som även där behöver ses över kontinuerligt. Vålfård skolas bedömning är att båda programmen fortsatt behöver erbjudas på Nacka gymnasium.

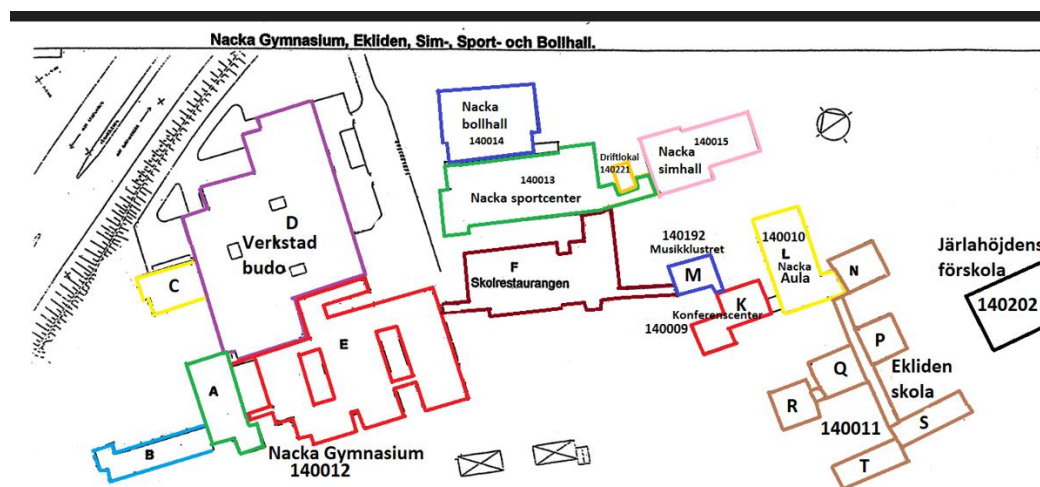
Anpassad gymnasieskola på Nacka gymnasium

För elever som är i behov av en anpassad gymnasieskola erbjuder idag Nacka gymnasium individuellt program och programmet för administration handel och varuhantering. På individuellt program läser en elev gentemot ämnesområden och erhåller inget betyg. För programmet administration handel och varuhantering läser en elev gentemot ämnen (kurser) och erhåller betyg. Anpassad gymnasieskola är en mycket personaltät verksamhet även om elevantalet inte är stort jämfört med andra program på Nacka gymnasium.

Inom Nacka kommun erbjuds även det individuella programmet på Björknås anpassade grund- och gymnasieskola och Myrsjö anpassade grund- och gymnasieskola. Andra program på den anpassade gymnasieskolan erbjuds inte. Totalt sett fördelat över fyra årskurs finns det 47 elever som är folkbokförda i Nacka kommun som inte går på någon av Nacka kommuns kommunala anpassade gymnasieskolor. De är fördelade både på individuellt program och andra program. Vålfård skola ser här att en större tillgång till lokaler skulle kunna medföra ytterligare program/platser på den anpassade gymnasieskolan.

Antal platser och lokaler Nacka gymnasium

För att åskådliggöra vilka lokaler Nacka gymnasium har tillgång till se nedanstående situationskarta:

Nacka gymnasium bedriver idag verksamhet i A, C och E-huset. Skolans yrkesprogram huserar i D-huset och där finns även lärosalar för de högskoleförberedande programmen samt två externa hyresgäster. För att kunna behålla de yrkesprogram som idag finns på Nacka gymnasium behöver D-huset fortsatt vara en del av Nacka gymnasium. I F-huset finns en skolrestaurang (även Eklidens skola har en skolrestaurang i F-huset). I dagsläget förfogar Eklidens skola över hus B. Som fastighetsenheten i tjänsteskrivelsen *”Medel för projektering av underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder för Nacka Gymnasium”* (KFKS 2023-01127) till kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott påvisat är Nacka gymnasium i stort behov av just underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder.

Bedömning av strategisk inriktning för Nacka gymnasium

Välfärd skolas bedömning och slutsats gällande antalet platser kopplat till lokaler på Nacka gymnasium är att utifrån nuvarande antal platser finns det en lämplig lokalyta. Vid tillgång till ytterligare ändamålsenliga lokaler t.ex. hus B så finns det möjlighet att undersöka möjligheten att utöka antalet platser på befintliga program på skolan (för mer specifikt se ovan gällande nationella program, individuellt program och program på den anpassade gymnasieskolan). Välfärd skola vill dock understryka vikten av att de underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder som fastighetsenheten ser behov av faktiskt genomförs för att Nacka gymnasium ska ha kvar samma attraktivitet som det har idag. Vidare handlar det om att säkra en fullgod arbetsmiljö för dess elever och personal.

Sammanfattningsvis är bedömningen att Nacka gymnasium som strategisk inriktning ska fortsätta med att erbjuda de program som de bedriver idag. Vid tillgång till ytterligare lokaler kommer det att undersökas om ytterligare platser ska erbjudas inom befintligt programutbud samt om nytt program ska startas för den anpassade gymnasieskolan.

Underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder – behov

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade den 13 december 2022, § 192, att ge startbesked till framtagande av förstudie avseende större underhållsåtgärder med 5 miljoner kronor för Nacka Gymnasium hus E. Förstudien av underhållsåtgärder på Nacka Gymnasium Hus E färdigställdes 27 april 2023. Under Q3 utökades omfattningen till att även avse Hus A och Hus C. Underhållsåtgärder som föreslås i förstudien avser:

Åtgärd	Hus	Syfte
Ventilationsutbyggnad	A, C, E	Klara personbelastningen i klassrummen.
LED-belysning	A, C, E	Beräknas minska elförbrukningen som avser belysning med 80%.
Solceller	A, C, E	Minska klimatpåverkan genom att skapa solenergi. Beräknas generera 125 000 kWh/år
Ytskiktrenovering	A, C, E	Åtgärda underhållsbehovet på ytskiktet.
Stambyte	A, C, E	
Rumsanpassningar	E	Möta behovet av skrivsalar och studieytor.
Tillgänglighetstoiletter	E, C	Komplettera för att uppfylla Boverkets byggregler.

Evakuering

I förstudien togs ett förslag om etappindelning fram. Etappindelningen visar att om projektet utför en etapp i taget krävs ca 8 klassrum samt ytor för administration och elevhälsa i närområdet. Att samköra två etapper ökar kravet på evakuering med ytterligare 7 klassrum. Olika alternativ och förslag för att hitta evakueringsyta pågår och kostnad för detta är inte inräknat i investeringen. Genom samarbete med andra skolor på Järlahöjden kan det finnas möjlighet att evakuera utan paviljonglösningar.

Tidplan

Projekteringen innefattar även bygglovsansökan för nya fläktrum på taket, samt evakueringsåtgärder som ska kunna schemaplaneras för en fungerande verksamhet under projektet. Således bör projekteringen ges en tidplan om ca 5 månader.

Byggproduktionen, för vilken beslut om investeringsmedel bedöms kunna fattas senare under året, delas i 5 huvuddelar som ska besiktas efter respektive huvuddelsavslut, total tid för byggproduktionen blir då 24 månader.

Preliminär tidplan:

Projektering av åtgärder	T2-3 2024
Beslut om investeringsmedel för byggproduktion	T3 2024
Byggproduktion i etapper	2025-2027

Ekonomiska konsekvenser

Finansieringen för de nationella programmen bestäms enligt den styrmodell som finns för Storstockholm medan finansiering för individuellt alternativ och språkintrödnation samt programmen på anpassade gymnasieskolan bestäms av Nacka kommun. Oavsett

vem som styr finansieringen så betalar dock Nacka kommun en ”elevpeng” för varje elev som är folkbokförd inom Nacka kommun som går på nationellt program, introduktionsprogram eller anpassad gymnasieskola.

Den bedömda hyresnivån anses vara hållbar inom ramen för Nacka gymnasiums betalningsförmåga.

Den totala investeringsramen för projektering och förberedande arbeten uppgår till 10 miljoner kronor, se tabell nedan. Av dessa medel har 5 miljoner kronor redan beviljats för förstudie. Medlen tas i anspråk från av kommunfullmäktige den 16 november 2020, § 343, beviljad ram för tidiga utredningar, förstudier och projekt i tidiga skeden. Denna kostnadsbedömning bygger på att åtgärderna som projektet innefattar motsvarar förstudien på Hus E samt likvärdiga åtgärder i Hus A och C. Närmare beräkningar kommer att presenteras inför kommande beslut om genomförande för projektering och förberedande arbeten inför genomförande av underhålls- och energieffektiviseringsåtgärder.

Tillkommande medel, miljoner kronor

Projekt, mnkr	Tidigare beslutad projektbudget			Förslag nytt beslut			Ny projektbudget		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Förstudie/projektering NG 93105256	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-10,0	-10,0
Summa	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-10,0	-10,0

Fördelning årsbudget, miljoner kronor

Projekt	Årsbudget						Total		
	2024			2025			2024 =>		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Förstudie/projektering NG 93105256	0,0	-10,0	-10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,0	-10,0
Summa	0,0	-10,0	-10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,0	-10,0

I projekteringen beräknas inga driftkostnader uppstå.

Det kan även noteras att ett beslut om investeringsmedel för genomförande av byggproduktion i nuläget beräknas uppgå till 235 miljoner kronor, vilket motsvarar en kvadratmeterkostnad om 14 202 kr/kvm. Närmare beräkningar kommer att presenteras inför kommande beslut om genomförande.

Risikanalyt vid utebliven investering eller försenad investering

Om investeringsbeslutet dröjer, kan det resultera i att skolan blir tvungen att åtgärda ventilationen enligt förelägganden. Dessutom kan den nedslitna miljön påverka elevernas

prioriteringar när det gäller gymnasieval, och en utebliven investering kan leda till minskad elevattraktion. Det finns också brist på rullstolstoletter och ytor för att kunna hantera större skrivningar.

Påverkan på annan nämnd

Ingen påverkan på annan nämnd.

Konsekvenser för barn

Nacka Gymnasium bedriver idag en populär verksamhet där ungefär 2 200 elever undervisas. Nacka kommun är skyldig att se till att behöriga ungdomar erbjuds utbildning på nationella program. Erbjudandet ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar.⁶ Vidare är Nacka kommun även skyldig att se till att samtliga fyra introduktionsprogram erbjuds.⁷ Vid bedömningen av om ett allsidigt urval erbjuds får kommunen även ta hänsyn till utbildningar som erbjuds av enskilda huvudmän med skolenheter i kommunen eller i en annan kommun inom ett primärt samverkansområde som kommunen ingår i. Genom att Nacka kommun ingår i ett sådant primärt samverkansområde (Storstockholm) så uppfyller Nacka kommun sin skyldighet. Förutom att ingå i ett primärt samverkansområde anser även Valfärd skola att det är av vikt för att möta ungdomars efterfrågan i Nacka kommun.

Det som ungdomarna främst efterfrågar bör det finnas program för inom Valfärd skolas gymnasieskolor. De program som främst efterfrågas är de nationella programmen som är högskoleförberedande och i viss mån även de två yrkesprogrammen som finns på Nacka gymnasium. En gymnasielev ska inte behöva åka alltför långt till sin gymnasieskola – där den går på det program som den har eftersökt. Valfärd skola anser att detta uppfylls väl genom det utbud av nationella program som finns inom Nacka kommun, Stockholms stads kommun, Värmdö kommun och Tyresö kommun.

För den anpassade gymnasieskolan ska kommunen sträva efter att erbjudandet om utbildning i anpassade gymnasieskolan ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar.⁸ Valfärd skola anser att detta görs för Nacka gymnasium men att vid ökad tillgång till fler lokaler så går det att undersöka vidare om fler platser och eventuellt fler program ska erbjudas i Nacka gymnasium till elever på den anpassade gymnasieskolan. Det ska även tilläggas här att dessa elever idag har möjlighet att läsa de program de som de önskar genom utbudet i främst Stockholms stad och kringliggande kommuner.

För att främja ungdomars behov av gymnasial utbildning är det av största vikt att Nacka gymnasium får fortsätta verka i enlighet med de program som finns och det för att

---

⁶ 16 kap. 42 § skollagen.

⁷ 17 kap. 16 § skollagen.

⁸ 19 kap. 34 § skollagen.

ytterligare tillgodose ungdomars behov så kan eventuellt ytterligare lokaler vara aktuella. Förslaget anses därmed endast leda till positiva konsekvenser som främjar barnets (ungdomens) bästa.

Detta projekt är en viktig satsning för att säkerställa en positiv inlärningsmiljö för eleverna och möta behoven inom utbildningssektorn. Genom att förbättra lokalerna och ventilationen kommer eleverna kunna trivas och fokusera bättre på sin utbildning. Dessutom är det en investering i en hållbar framtid genom införandet av solceller och minskad energiförbrukning. Det är också ett steg mot att möta behovet av fler skolplatser för att möta efterfrågan från samhället. Genom projektet kommer skolan att kunna erbjuda en modern och hållbar utbildningsmiljö som kommer gynna både elever och personal på lång sikt.

Inriktningen avseende framtida gymnasium på Järlahöjden har tidigare varit att bygga en ny gymnasieskola. Förutsättningarna för nybyggnation har emellertid förändrats över tid, bland annat på grund av att genomförandeplaneringen för Järlahöjden förändrats och förskjutits. Inriktningen i nuläget är att gymnasiet ska ligga kvar vilket i sin tur föranleder att det planerade underhållet som under många år har skjutits fram i tid nu måste genomföras. Gymnasiet är i stort behov av omfattande underhållsåtgärder där det främst behövs investeringar i ventilationssystemet för att verksamheten ska kunna fortsätta bedriva undervisning i befintliga lokaler med bibehållet elevantal.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 17 april 2024

Bilaga 1 Statistik över antal och andel lediga platser på yrkesprogram i Nacka, Värmdö och Tyresö

Einar Fransson
Produktionsdirektör
Välfärd skola

Jakob Lindgren
Utbildningsstrateg
Välfärd skola

Emelie Bjurå
Enhetschef
Fastighetsenheten

Lena Törnvall
Projektledare
Fastighetsenheten

Markus Ekbom
TF gruppchef Byggprojektledning
Fastighetsenheten